

О. ХЕНРИ

ХИГИЯ В СОЛИТО

Превод от английски: Тодор Вълчев, 1977

chitanka.info

Ако сте следили събитията на ринга, сигурно ще си спомните онзи мач в началото на деветдесетте години, в който един шампион и един претендент за тази титла се срещнаха само за минута и няколко секунди от другата страна на една гранична река. Надеждите на ценителите на истинския спорт рядко са били измамвани с такава кратка схватка. Репортерите се постараха да използват всичко, каквото можеха, но ако се махне притуреното от тях, от мача оставаше само едно тъжно мигновение. Шампионът просто смаза с един удар жертвата си, обърна се с гръб към нея и каза: „Тоя вече няма да стане“, след което протегна дългата си като корабна мачта ръка, за да му свалят ръкавицата.

С това именно може да се обясни и обстоятелството, че рано-рано на другата сутрин на гарата в Сан Антонио от влака се изсипаха цял вагон крайно възмутени джентълмени с модни жилетки и крещящи вратовръзки. С това може да се обясни отчасти и плачевното положение, в което се оказа Макгайър Щуреца, след като скочи от влака и се тръшна на перона, раздиран от онази суха, жестока кашлица, така добре позната на жителите на Сан Антонио. В това време, още неразвиделило се напълно, по перона минаваше Къртис Рейдлър, скотовъдецът от окръг Нуесе — дай боже сянката му да бъде все тъй дълга!

Скотовъдецът, станал толкова рано, за да хване влака за своето ранчо, се спря при нещастния покровител на спорта и продума благо, с характерния за тексасеца проточен говор:

— Какво, зле ли ти е, приятелче?

Макгайър Щуреца, бивш професионален боксьор категория перо, жокей, шмекер, поклонник на чашката и специалист по всичко, погледна заканително човека, който бе го засегнал с обръщението „приятелче“.

— Разкарвай се, телеграфен стълб — изхриптя той. — Кой те е викал?

Нов пристъп на кашлица го накара да се запревива и той се облегна отмалял на близката количка за багаж. Рейдлър изчака да отмине кашлицата, като оглеждаше белите шапки, късите пардесюта и дебелите пури, които се тълпяха на перона.

— Ти май си от Севера, приятелче, а? — попита той, когато онзи се посъвзе. — Дошъл си да гледаш бокса, нали?

— Бокс! — изфуча Макгайър. — Игра на котка с мишка! Това беше подкожна инжекция. Заби му един в мутрата и го приспа така, че не знам как ще се събуди. Бокс ми било това! — Той се задави, изкашля се и продължи, но вече като че не говореше на скотовъдеца, а по-скоро изливаше болката си. — Нагласена работа. Но и най-големият хитрец би клъвнал на такава въдица. Бях заложил пет срещу едно, че това момче от Корк няма да издържи три рунда. Хвърлих всичко, до последния си цент, и вече усещах мириса на стърготините в нощното заведение на Джими Дилъни, което се гласях да купя. И изведнъж... Кажете ми, телеграфен стълб, колко трябва да се е шашнал човек, та да заложи всичките си мангизи на една такава шашма!

— Право говориш — каза едрият скотовъдец. — Особено щом париците са отишли. Я ставай, мойто момче, и върви на хотел. Ще те скъса тая кашлица. Да не е охтика?

— Ох, ти, как позна? — отвърна изчерпателно Макгайър. — Чичо доктор казва, че ще избутам още шест месеца, а може и година, ако си стегна малко юздите. Щеше ми се да си седна на задника и да се погрижа за себе си. Затова и рискувах на пет срещу едно. Бях надиплил хиляда доларчета. Спечелех ли, щях да взема заведението на Дилъни. Кой да предполага, че този дръвник ще се остави да го приспят още в първия рунд?

— Загазил си здравата, не ще и дума — каза Рейдлър, като гледаше миниатюрната фигурка на Макгайър, свита до количката. — Хайде сега иди на хотел и си почини. Може в „Менджър“, може в „Мавърик“, може...

— Може в „Пето авеню“, може в „Уолдорф-Астория“ — допълни подигравателно Макгайър. — Нали ти казвам, че фалирах? Сега съм готов просяк, имам само десет цента. Може би ще е полезно за здравето ми да замина за Европа или да извърша пътешествие със собствената си яхта... Ей, дай един вестник!

Той хвърли десетцентовата си монета на вестникарчето, взе един „Експрес“, облегна се по-удобно на количката и се захласна в описанието на своето Ватерло, раздуто, както се полага от изобретателната преса.

Къртис Рейдлър се справи с огромния си златен часовник и сложи ръка на рамото на Макгайър.

— Ставай, братле — каза той. — Имаме три минути да хванем влака.

Сарказмът, изглежда, беше в кръвта на Макгайър.

— Не си спомням да съм осребрявал чипове или да съм изкарал пари, откак ти казах преди малко, че съм фалит, но може би ти си видял такова, нещо? Я си върви по пътя, приятелю.

— Ще дойдеш с мене на ранчото ми — каза скотовъдецът — и ще стоиш там, докато се оправиш. След шест месеца ще бъдеш като нов. — Той вдигна Макгайър с една ръка и го повлече към влака.

— А с какво ще платя? — попита Макгайър, като правеше жалки опити да се освободи.

— За какво да плащаш? — отвърна изненадан Рейдлър.

Двамата се гледаха с недоумение, защото мислите им се разминаваха, подобно конически зъбчати колела — под прав ъгъл, въртейки се в различни посоки.

Пътниците във влака току поглеждаха към двамата и се чудеха на това рядко съчетание от два полюса. Макгайър беше педя човек и с тоя си вид можеше да мине за жител на Йокохама или дори на Дъблин. Святкащи като мъниста оченца, остри скули и челюст, насечени от белези, сухо, жилесто тяло, кърпено неведнъж — такова човече, нагло и заядливо като оса, виждаха не за първи път в този край. Рейдлър беше от друго тесто. Тази грамадина с неимоверно широки плещи и открита, кристално чиста душа обединяваше в себе си Запада и Юга. Точни портрети на този тип хора почти не са създавани, понеже картинните галерии са твърде тесни, а кинематоскопът е все още непознат в Тексас. В последна сметка такъв мъжага като Рейдлър може да се изобрази само на фреска — нещо огромно, просто, спокойно и неограничено от рамки.

Експресът ги отнасяше на юг. Зелените вълни на безкрайната прерия заливаха горите и те се гушеха пред тях на гъсти купове, разхвърляни на големи разстояния. Това беше страната на ранчото, владение на скотовъдните крале.

Макгайър седеше свит в ъгъла на седалката и приемаше с остро недоверие всяка дума на скотовъдеца. Какъв номер мисли да му свие този говедар, който го отвежда неизвестно къде? На него и през ум не можеше да му мине, че Рейдлър се ръководи от чиста човечност. „Той не е фермер — разсъждаваше пленникът, — но и на дребен мошеник

не прилича. Какво ли крои? Отваряй си очите, Щурец, и го гледай в ръцете, когато тегли картите. И без това си вътре. Останал си само с пет цента и една скоротечница, така че стой кротко. Стой кротко и гледай какъв номер ти готви.“

В Ринкън, на сто мили от Сан Антонио, те слязоха от влака и се качиха на кабриолета, дошъл за Рейдлър. С него изминаха тридесетте мили от гарата до крайния пункт на своето пътуване. Поне тази част от пътя би трябвало да отвори очите на заядливия Макгайър за истинската цел на отвличането му. Кабриолетът се носеше като по кадифе през избуялата савана. Двете испански жребчета препускаха в равен, неуморен тръс, от който сегиз-тогиз се откъсваха и хукваха в неударим галоп. Въздухът беше упоителен като вино и освежителен като сода и с всяка глътка от него пътниците поемаха и нежното ухание на полските цветя. Пътят се изгуби и кабриолетът заплува по зелените вълни на тревата, направляван от опитната ръка на Рейдлър, за когото всяка далечна горица беше ориентир, всяка извивка на ниските хълмове — сигурен знак за посоката и разстоянието. Но Макгайър, отпуснал се навъсен на седалката, наблюдаваше с недоверие скотовъдеца и не виждаше нищо наоколо си освен една безлюдна пустиня. „Какво ли крои? — тази мисъл го преследваше неотстъпно. — С какъв ли трик ще ми излезе тази върлина?“ При тези простори, ограничени само от линията на хоризонта и от четвъртото измерение, Макгайър си служеше с мерилото на градските улици, по които се бе движил.

Преди седмица, препускайки на кон из прерията, Рейдлър се беше натъкнал на изгубило се болно теленце, което мучеше жално. Без да слиза от коня, той вдигна нещастното добиче, метна го през седлото и го предаде на момчетата в ранчото, да се погрижат за него. Макгайър не можеше да знае — а и не би могъл да възприеме това, — че в очите на Рейдлър той беше, кажи-речи, същото, каквото и теленцето — болно, безпомощно създание, което се нуждае от незабавна помощ. Рейдлър имаше възможност да даде тази помощ и за него това беше достатъчно, за да пристъпи към действие. Такава беше неговата логика, такива бяха и разбиранията му. Макгайър беше седмият болен, който Рейдлър хващаше случайно в Сан Антонио, гдето се стичат хиляди зарад озона, който, казват, се носел над неговите тесни улички. Петима от тях му бяха гостували в ранчо Солито, докато оздравеят или

укрепнат, а после се бяха сбогували със сълзи на очи, нямайки думи да изразят благодарността си. Шестият бе дошъл малко късно, но след толкова мъки най-сетне почиваше в мир и покой под сянката на едно дърво в градината.

Затова никой в ранчото не се изненада, когато Рейдлър измъкна от кабриолета немощното си протеже, вдигна го като вързоп парцали и го остави на чардака.

Макгайър взе да оглежда непривичната за него обстановка. Тази къща се славеше като най-хубавата в цялата околност. Беше строена с тухли, прекарани с каруца от стотици мили, но имаше само един етаж, чиито четири стаи бяха заобиколени от чардак с глинен под. Пъстрият декор от коне, кучета, седла, каруци, оръжие и всевъзможни каубойски принадлежности подразни градското око на фалиралия спортист.

— Ето ни у дома — каза весело Рейдлър.

— Да ти се не види и дупката! — изсъска Макгайър и се сви на пода, притискат от пристъп на кашлица.

— Ще гледаме да те настаним удобно, братле — каза меко скотовъдецът. — Стайте ни не са нещо особено, но навън е екстра, а за тебе това е най-важното. Ето, това ти е стаята. Каквото ти потрябва, казвай.

Той въведе Макгайър в източната стая. Подът беше незастлан, но добре измит. Прохладен ветрец полюляваше белите перденца на прозорците. В средата на стаята имаше плетен люлеещ се стол, два обикновени дървени стола и дълга маса, отрупана с вестници, лули, тютюн, шпори и патрони. В очите на цялата околност стаята за гости в ранчо Солито беше достойна за принц. Макгайър я огледа скептично. После извади последните си пет цента и ги подхвърли към тавана.

— Да не мислиш, че те лъжа за парите? Добре, можеш да ме обискираш, ако искаш. Това е последният остатък от съкровището ми. Кой ще плаща?

Ясните сини очи на Рейдлър гледаха изпод посивелите вежди право в черните зрънца на госта. След малко той каза простичко, без сръдня:

— Ще ти бъда много благодарен, момко, ако не споменаваш повече за пари. Каза го вече веднъж и това е предостатъчно. Аз не искам от гостите си да ми плащат, а и те обикновено не предлагат такова нещо. Вечерята ще бъде готова след половин час. Вода има в

тази кана тук, а в онази, калената, дето виси на чардака, има по-студена — за пиене.

— А звънецът къде е? — попита Макгайър и се огледа наоколо.

— За какво ти е звънец?

— Да звъня, когато ми дотрябва нещо. Аз не мога... Виж какво — избухна неочаквано той, обзет от безсилна злоба, — карах ли те да ме мъкнеш тук? Не! Опитах ли се да те изръся? Не! Разказах ли ти някаква съзлива история, за да предизвикам съжаление? Не! Ти сам се лепна за мен. И ме довлече тук, дето на петдесет мили околоръст няма ни камериерка, ни коктейл. Аз съм болен. Едва се държа на крака. Но не ми трябва твоето ранчо! — И Макгайър се тръшна на кревата и се разхлипа, разтреперан цял.

Рейдлър отиде до вратата и повика някого. В стаята дотича около двайсетгодишно мексиканче, стройно, със сравнително светла коса. Рейдлър му заговори на испански.

— Иларио, идва ми на ум, че ти обещах наесен да те направя vaquero на пасбището Сан Карлос.

— Si, señor, такова беше доброто ви желание.

— Слушай, този señorito е мой приятел. Той е много болен. Ще бдиш непрекъснато над него и ще изпълняваш всичките му желания. Бъди търпелив и внимателен. А когато оздравее или... да, когато оздравее, ще те направя не vaquero, а mayordomo^[1] на ранчо Пиедрас. Esta bueno?^[2]

— Si, si, mil gracias, señor.^[3] — В знак на благодарност Иларио понечи да коленичи, но Рейдлър го ритна шеговито и избоботи:

— Хайде, хайде, без оперетни номера.

След десет минути Иларио остави Макгайър в стаята и се яви при Рейдлър.

— Малкият señor ви предава своите уважения — каза той (Рейдлър приписа този увод на учтивостта на Иларио) — и моли за малко лед, един горещ душ, един джинфис, препечен хляб, бръснар, цигари, един „Ню Йорк хералд“, иска да се затворят всички прозорци и да изпрати една телеграма.

Рейдлър извади от аптечното шкафче бутилка уиски.

— Ето, занеси му това — каза той.

Така в ранчо Солито бе въведен терористичен режим. Първите няколко седмици Макгайър вдигаше шум около себе си, хвалеше се и

се перчеше пред каубоите, които идваха от най-отдалечените пасбища, за да видят тази нова стока на Рейдлър. За тях Макгайър беше съвсем ново явление. Той ги посвещаваше в тънкостите на боксьорското изкуство, показваше им различните трикове на нападението и отбраната, разкриваше пред непокварените им души всички черни страни в живота на професионалния спортист. Говорът му, пълен с жаргонни изрази, непрекъснато ги забавляваше и смайваше. Жестовете му, необичайните му пози, неприкритият цинизъм на езика му и принципите му ги караха да немеят. За тях той беше някакво същество от друг свят.

Колкото и да е чудно, новият свят, в който самият той бе попаднал, сякаш не съществуваше за него. Той беше завършен егоист, израсъл сред стените на големия град. Струваше му се, че е захвърлен в някакво празно пространство, в което няма нищо друго освен няколко души, готови да слушат неговите далечни спомени. Той оставаше сляп за безбрежните простори на залятата от слънце прерия и за величавия покой на звездните нощи. Дори най-красивите багри на Аврора не можеха да го откъснат от червените страници на спортното списание. Лесна печалба — това беше девизът в неговия живот, а пивницата на Тридесет и седма — висшата му цел.

В края на втория месец от пристигането му той започна да се оплаква, че се чувствувал по-зле. И оттук нататък той стана бич, чума, кошмар за ранчото. Затваряше се в стаята си като някое злобно старче или капризна жена и хленчеше, оплакваше се, проклинаше, обвиняваше. И непрекъснато навиваше едно: че са го хвърлили против волята му в този пъкъл, в който той загивал от липса на грижи и удобства. Но въпреки жалбите, че от ден на ден здравето му се влошавало, околните не забелязваха никаква външна промяна в него. В очите му — като стафидки — все тъй блестеше дяволски огън; гласът му звучеше все тъй рязко; изостреното му лице, с кожа, опъната като тъпан, нямаше къде повече да отслабва. Червенината, която избиваше надвечер по изпъкналите му скули, подсказваше, че термометърът би могъл да регистрира някакви болезнени симптоми, а след едно преслушване — да се установи, че Макгайър диша само с единия дроб, но външният му вид си оставаше все същият.

Въпреки че Макгайър бе направил черен живота на Иларио, той неотстъпно бдеше над него — очевидно обещаното надзирателско

място беше много съблазнителна примамка. По нареждане на болния всички прозорци се държаха затворени, а пердетата — спуснати, тъй че в стаята не проникваше чист въздух — този извор на живот. Стаята винаги бе задимена от лют цигарен дим. Който рече да влезе вътре, трябваше да сели, да се задавя от пушек и да слуша как този бяс се скъсва да хвали своята скандална кариера.

Но най-странното от всичко бяха отношенията между Макгайър и неговия благодетел. Болният се държеше с Рейдлър така, както се държи своенравно, разглежено дете с прекалено търпеливия си баща. Щом Рейдлър напуснеше къщата, Макгайър изпадаше в мрачно настроение и само седеше навъсен, без да обели дума. Но пристъпеше ли Рейдлър прага, гостът се нахвърляше върху него с най-остри и язвителни упреци. Отношението на Рейдлър към неговия храненик беше не по-малко необяснимо. Скотовъдецът очевидно приемаше невъздържаните обвинения, отправяни му от Макгайър, и наистина се чувствуваше тиранин и жесток подтисник. Поел върху себе си цялата отговорност за здравословното състояние на своя гост, той изслушваше кротко и смирено и дори с угризения на съвестта всички негови тиради.

Един ден Рейдлър му каза:

— Гледай да гълташ повече въздух, братле. Ако искаш, вземай кабриолета и се разхождай всеки ден с него. Или постой седмица-две на някое от пасбищата. Ще ти осигуря всички удобства. На чист въздух и по-близо до земята — само това ще те оправи. Имах един познат във Филадельфия, беше по-болен от тебе, да вземе да се загуби в Гваделупа и две седмици спал на едно овче пасбище, ей тъй, на гола земя. И се поправи човекът. По-близо до земята и въздуха, тука и въздухът е лекарство. Ако речеш, можеш и да пояздиш. Имам едно кротко конче...

— Какво съм ти направил? — изкрещя Макгайър. — Номер ли ти свих някакъв? Или те накарах насила да ме довлечеш тук? Сега пък ме праща на пасбището. По-добре ми забий един нож, че да се отървеш от мен. Да съм пояздел! Аз краката не мога да си мръдна, камо ли да яздя. Ако едно петгодишно хлапе реши да ми удари два тупаника, не мога да се опазя. Ето докъде ме доведе твоето шибано ранчо! Няма какво да ядеш, няма какво да видиш, няма с кого да си

поговориш освен една тумба тулупи, които, не правят разлика между боксов чувал и салата от омари.

— Скучничко е при нас, не ще и дума — заоправдава се смутено Рейдлър. — За имане, имаме всичко, но е просто. Обаче ако ти се прииска нещо, ще пратя момчетата в града, те ще ти донесат.

Чад Мърчисън, каубой от пасбището Съркл Бар, пръв подхвърли, че болестта на Макгайър е измишльотина. Чад беше изминал с коня си тридесет и четири мили, за да донесе на болния кошница грозде. След като постоя малко в задимената стая, той излезе и без заобикалки каза подозренията си на Рейдлър.

— Ръката му е като желязо — обясни Чад. — Когато ми показваше — как го рече? — къс прав в слънчевото сътресение, стори ми се, че ме ритна мустанг. Мами те, Кърт, най-нахално те мами. Колкото съм болен аз, толкова е и той. Не ми е работа да ти го казвам, но тая гадинка те използва и гледа да си поживее на аванта.

С чистосърдечната си душа скотовъдецът не можа да приеме това обвинение и когато след няколко дни подложи болния на преглед, той направи това не защото хранеше съмнения, че симулира.

Един ден по пладне в ранчото пристигнаха двама души, слязоха от кабриолета, вързаха конете и останаха на обед; такъв е обичаят в този край — всеки се чувствава поканен навсякъде. Единият от тях се оказа прочут доктор от Сан Антонио, от чиито скъпо струващи грижи се нуждаеше някакъв богат скотовъдец, ударен от заблуден куршум. Сега докторът пътуваше за гарата, откъдето щеше да вземе влака за града. След обедата Рейдлър го дръпна настрана, пхна в ръката му двадесетдоларова банкнота и каза:

— Докторе, в съседната стая лежи едно момче, загазило е от туберкулоза. Ще ми се да го прегледате, та да разберем много ли е зле и какво може да се направи за него.

— Колко ви дължа за обедата, с който ме нагостихте? — попита рязко докторът, гледайки го над очилата.

Рейдлър прибра обратно парите в джоба си. Докторът влезе незабавно в стаята на Макгайър, а скотовъдецът седна на купчината седла, струпани на чардака, готов да проклина себе си, в случай че медицинското заключение се окаже неблагоприятно.

След десет минути докторът излезе пъргаво от стаята.

— Вашият човек е здрав като нова банкнота — каза той. — Дробовете му са по-чисти от моите. Дишане, температура и пулс — съвсем нормални. Гръдната разлика също. Ни най-малък признак за някакво заболяване. Разбира се, не съм правил бактериологичен анализ, но не е и нужно. Готов съм да се подпиша под тази диагноза. Дори цигарите и спареният въздух в стаята не са му се отразили. Какво, кашля ли? Добре, кажете му, че не е необходимо. Интересувахте се какво може да се направи за него. Моят съвет е: пратете го да копае дупки за телеграфни стълбове или да обядва мустанги. Виждам, че конете ни са готови. Всичко най-хубаво. — И докторът се понесе като порив на живителен вятър.

Рейдлър откъсна лист от мескитовия храст до чардака и взе да го дъвче замислен.

Наближаваше време да се бележат говедата и на другата сутрин Рос Харгис, отговорник на пасбището Сан Карлос, събра в двора на ранчото своите двадесет и пет души, за да заминат за пасбището и да започнат работа. В шест часа конете бяха оседлани, колата с провизиите готова и каубоите вече се мятаха на седлата, когато Рейдлър ги спря и накара да почакат. Едно момченце доведе до портата оседлан кон: Рейдлър отиде до стаята на Макгайър и отвори широко вратата. Макгайър, още необлечен, лежеше на кревата и пушеше.

— Ставай! — викна скотовъдецът и гласът му отекна като тръба.

— Какво има? — стресна се Макгайър.

— Ставай и се обличай! В къщата си мога да търпя и гърмяща змия, но лъжец — никога. Хайде! Да не повтарям повече! — Той сграбчи Макгайър за врата и го изправи на вратата.

— Слушай, приятелю — разбесня се Макгайър, — какво те прихванаха? Не виждаш ли, че съм болен? Ще падна, ако направя дори крачка. Какво съм ти направил? — запя той старата песен. — Карах ли те да...

— Обличай се! — викна Рейдлър още по-високо.

Макгайър успя някак да намъкне дрехите си, като ругаеше, плетеше се в тях, трепереше и не сваляше смаян поглед от застрашителната фигура на разгневения скотовъдец. След това Рейдлър го хвана за яката и го повлече през двора към вързания за портата кон. Каубоите се поклащаха на седлата си и гледаха със зяпнали уста.

— Вземете го със себе си и му дайте работа — каза Рейдлър на Рос Харгис. — Ще работи здраво, ще спи на кораво и ще яде каквото му дадат. Вие сте свидетели, момчета, че го посрещнах от душа и правех всичко за него. Вчера най-добрият доктор на Сан Антонио го прегледа и каза, че има дробове на катър и е здрав като бик. Ти знаеш как да се разправяш с него, Рос.

Рос Харгис само се усмихна мрачно.

— Така, значи! — каза Макгайър с особено изражение на лицето, като гледаше твърдо Рейдлър. — Докторът казал, че нищо ми няма, така ли? Казал е, че се преструвам, нали? Значи, ти си го пратил при мен. Решил си, че не съм болен. Мислиш, че съм лъжец. Виж какво, приятелю, аз се държах грубо, знам, но просто така, на инат. Ако беше на мое място... Да, забравих... аз съм здрав, докторът, нали така е казал? Добре, приятелю, сега ще ти поработя. Това вече го разбирам.

Той скочи на седлото леко като птица, взе бича и плесна коня с него. Щуреца, който някога на конните състезания в Хотърн бе финиширал пръв, повишавайки залаганията на десет срещу едно, отново стъпваше на стремената.

Макгайър се озова начело, когато кавалкадата се понесе към Сан Карлос, а каубоите нададоха одобрителни викове и запрепусаха в облака прах, вдигнат от него.

Но след по-малко от миля той започна да изостава и се оказа на опашката, когато подминаха конските пасбища и навлязоха сред гъстаците. Стигнал до един храст, той дръпна юздата и затисна с носна кърпа устата си. Кърпата се напои с алена кръв и той я хвърли в храста. После плесна бича, изхриптя „дий!“ на изумения кон и препусна в галоп след каубоите.

Същата вечер Рейдлър получи писмо от родния си град в Алабама. Беше умрял един от роднините му, та го викаха да си отиде, че трябвало да се дели някакъв имот. На развиделяване той вече препускаше с кабриолета си през прерията на път за гарата.

Рейдлър се върна чак след два месеца. Ранчото беше опустяло и той намери само Иларио, който по време на неговото отсъствие се грижеше за къщата. Момчето започна да му разказва как е вървяла работата, докато го е нямало. Още не били свършили с белязането на говедата. Случили се много бури, добитъкът се пръснал и затова

белязането вървяло бавно. Преместили стана в долината на Гваделупа, на двадесет мили от ранчото.

— Между другото — сети се изведнъж Рейдлър, — как е оня приятел, когото изпратих с момчетата — Макгайър? Още ли работи?

— Не знам — каза Иларио. — Каубоите рядко идват в ранчото. Имат много работа около младите телета. Нищо не са ми казвали за него. Но аз мисля, че отдавна е умрял.

— Как умрял! — възкликна Рейдлър. — Какви ги говориш?

— Той беше много болен, тоя Макгайър — сви рамене Иларио. — Когато замина преди два месеца, аз си знаех, че няма да оживее.

— Глупости! — каза Рейдлър. — Значи, и тебе е успял да измами. Докторът го прегледа и каза, че е здрав като мескитов чеп.

— Така ли ви каза? — ухили се Иларио. — Та той дори не е видял очите му.

— Говори като хората! — ядоса се Рейдлър. — Какви ги дрънкаш?

— Макгайър пиеше вода на чардака, когато докторът влезе в стаята — продължи спокойно момчето. — Докторът ме хвана и взе да ме чука с пръсти. — Иларио посочи гърдите си. — Не разбрах защо. После извади някаква стъклена клечка и я бутна в устата ми. После взе да си слага ухото тука, тука и слушаше нещо, ама знам ли какво? После взе да ми опипва ръката ей тука. Че ме накара и да броя тихо — двайсет, трийсет, четирсет. Кой го знае защо правеше тия смешни работи! — завърши Иларио и разпери в недоумение ръце.

— Какви коне има тук? — попита кратко Рейдлър.

— Пайсано пасе зад малкия обор, сеньор.

— Оседлай го незабавно.

Само след няколко минути скотовъдецът се метна на седлото и изчезна. Пайсано, който ненапразно носеше името на тази нищо и никаква, но бързонога птица, препускаше с всички сили и гълташе като макарони лентата на пътя. След два часа и четвърт Рейдлър зърна от едно възвишение стана, разположен край почти пресъхналата Гваделупа. Със свито от страх сърце, да не чуе най-лошото, той се приближи до стана, скочи от коня и хвърли юздата. Той имаше такава душа, че в този миг беше готов да се признае виновен за смъртта на Макгайър.

В стана нямаше жива душа освен готвача, който разпределяше по чиниите големи парчета телешко и нареждаше на масата тенекиените канчета за кафето. Рейдлър не се реши да зададе направо въпроса, който го измъчваше.

— Всичко ли е наред в стана, Пийт? — попита неуверено той.

— Горедолу — отвърна сдържано Пийт. — Два пъти оставахме без провизии. Веднъж налетя ураган и после трябваше да обикаляме гъсталаците на четирийсет мили околоръст, докато съберем добитъка. Трябва ми нов кафеник. Тази година комарите са ад.

— А момчетата как са... здрави ли са?

Пийт не беше от разговорливите. Освен това да се пита как са със здравето каубоите, беше не само излишно, но и докарваше малко на лигавене. Този въпрос звучеше необичайно в устата на стопанина.

— Тези, които останаха, не чакат да ги каня два пъти за ядене — отговори най-после той.

— Тези, които останаха? — повтори Рейдлър с пресипнал глас. Той неволно затърси с поглед гроба на Макгайър. Пред очите му вече се мяркаше бял надгробен камък като онзи, който бе видял неотдавна на гробищата в родния си град. Но почти в същия миг той се опомни и разбра, че това е глупаво.

— Ами да — каза Пийт, — тези, които останаха. В един каубойски стан винаги стават промени — особено за два месеца. Някои напуснаха.

Рейдлър се посъвзе.

— А този момък, когото пратих тук... Макгайър. Той не е ли...

— Ще ви го кажа в очите — прекъсна го Пийт и се изправи с двата царевичника в ръце. — Как не ви беше срам да изпратите тоя болен нещастник в каубойски стан? Тоя ваш доктор, дето не е могъл да разбере, че момчето е с един крак в гроба, трябва с кремък да го дерат. Ама и момчето си го бива! Чакайте да ви кажа какво стана. Още първата вечер нашите решиха да го посветят в каубойски сан. Рос Харгис го цапардоса веднъж с кожените гащи и какво, мислите, направи този нещастник? Скочи, дяволът му с дявол, и като подхвана Рос! Изду го. Съсипа го. Страшен тупаник му удари. Рос едва можа да се изправи, сви се в едно ъгълче и вече не мръдна. А тоя Макгайър отиде настрани, заби глава в тревата и взе да храчи кръв. На това докторите му викат кръвоизлив. Лежа така точно осемнайсет часа и не

даваше да го бутнат. После Рос Харгис — той много обича тия, дето могат да му надвият — пое работата и прокле всички доктори от Гренландия до Китайландия. Той и Джонсън Зеленгоро пренесоха Макгайър в една от палатките и се занадпреварваха да го тъпчат със сурово месо и да го поят с уиски.

Но момчето, види се, нямаше желание да оздравее, защото през нощта избягало от палатката и се заровило пак в тревата. Че и валеше дъжд. „Разкарайте се — казало им. — Оставете ме да си умра. Той каза, че съм лъжец и само се преструвам на болен. Махайте ми се от главата!“

— Две седмици той се търкаляше така — продължи готвачът — и не продумваше никому, а после...

Внезапен гръм разтресе въздуха и от гъсталаците изскочиха в галоп и се втурнаха в стана двадесет кентаври.

— Пресвети гърмящи змии! — възкликна Пийт и се разшета на всички страни. — Момчетата идат и ако след три минути вечерята им не е готова, няма да ходя жив.

Но Рейдлър вече не го слушаше. Очите му бяха приковани в дребничкия, загорял от слънцето мъж, който скочи ухилен от коня до лумналия огън. Той не приличаше на Макгайър и все пак...

След миг Рейдлър му стискаше ръката, прегърнал го през рамо.

— Е, как си, братле? — Това беше единственото, което можа да му каже.

— По-близо до земята, нали така казваше? — раздърдори се Макгайър и за малко не сплеска пръстите на Рейдлър в железната си ръка. — Ето я тук земята и тя ми даде и здраве, и сили. И още нещо — даде ми да разбера какъв жалък идиот съм бил. Благодаря ти, че ме прогони тука, приятелю. Ама какъв кодош си направих с доктора! Гледах през прозореца как изкарваше въздуха на онова мексиканче.

— А защо си затрая, кучи сине? — избоботи скотовъдецът. — Защо не ми каза, че докторът не те е преглеждал?

— Я стига! Хич не ми пукаше! — наежи се Макгайър както преди. — А и ти пита ли ме? Каза си, каквото имаше да казваш, и ме изрита — защо трябваше да се оправдавам? Но знаеш ли, това — да гониш кравите с кон, било чудо работа. А и момчетата са първо качество, с по-добър отбор не ми се е случвало да яздя. Може ли да остана тука, братле?

Рейдлър погледна въпросително Рос Харгис.

— Тази гадина — разнежи се Рос — е най-добрият каубой и най-здравият юмрук в целия окръг.

---

[1] Надзирател (исп.). — Б.пр. ↑

[2] Съгласен ли си? (исп.) — Б.пр. ↑

[3] Да, да, много ви благодаря, сеньор (исп.). — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.